

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Президії
НАН України
від «15» 12 2016 р. № 876
Перший віце-президент НАН України
академік НАН України
_____ А.Г. Наумовець

СТАТУТ

**Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова
Національної академії наук України**

(нова редакція)

ідентифікаційний код 05417124

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова Національної академії наук України (далі Інститут) є державною бюджетною неприбутковою науковою установою, що заснована на державній власності і перебуває у віданні НАН України.

1.2. Інститут створено згідно з постановою Президії Академії наук УРСР від 10 січня 1966 року № 7 на виконання постанови Ради Міністрів УРСР від 5 січня 1966 року №21. Згідно з постановою Президії Академії наук України від 19 лютого 1992 року № 53 Інституту присвоєно ім'я видатного вченого – академіка Академії наук СРСР М.М. Боголюбова.

1.3. Повне найменування Інституту українською мовою:

**Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова
Національної академії наук України.**

Скорочене найменування Інституту українською мовою:

ІТФ ім. М.М. Боголюбова НАН України.

Повне найменування Інституту англійською мовою:

**Bogolyubov Institute for Theoretical Physics
of the National Academy of Sciences of Ukraine.**

Скорочене найменування Інституту англійською мовою:

BITP of the NAS of Ukraine.

1.4. Інститут діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших актів законодавства, Статуту Національної академії наук України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України та цього статуту.

Статут та зміни до нього розробляє дирекція Інституту і після обговорення у колективі наукових працівників розглядає вчена рада Інституту.

Статут та зміни до нього затверджуються Президією НАН України.

1.5. Інститут є юридичною особою, має самостійний баланс, круглу печатку зі своїм найменуванням, інші необхідні печатки та штампи, рахунки у національній та іноземній валюті, відкриті відповідно до законодавства України, а також може мати товарний знак, який реєструється в установленому порядку, емблему, веде діловодство та бухгалтерський облік згідно із законодавством України.

Інститут має право укладати угоди, набувати майнових та немайнових прав, нести відповідальність, бути позивачем і відповідачем у суді відповідно до законодавства.

1.6. Інститут створений та діє з метою проведення наукових досліджень, спрямованих на отримання та використання нових знань у галузі теоретичної фізики, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і культурних потреб та інноваційного розвитку країни.

Для Інституту наукова та науково-технічна діяльність є основною.

1.7. Інститут входить до складу Відділення фізики і астрономії НАН України.

1.8. Інститут підлягає обов'язковій державній атестації в порядку, визначеному законодавством.

1.9. Інститут не рідше одного разу на п'ять років звітує про свою наукову і науково-організаційну діяльність перед Відділенням фізики і астрономії НАН України або Президією НАН України в разі потреби.

1.10. Місцезнаходження Інституту:

вул. Метрологічна 14-б, Київ, 03143, Україна.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ІНСТИТУТУ

2.1. Основними завданнями Інституту є:

2.1.1. Проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень з актуальних напрямів теоретичної фізики (квантова теорія поля, фізика елементарних частинок і релятивістська астрофізика; теорія ядра та ядерних реакцій; теорія конденсованих середовищ та нелінійних явищ в багаточастинкових системах; теорія плазми; нанофізика; біофізика; синергетика; математична фізики і математичне моделювання) з метою одержання нових наукових знань та їх використання для практичних цілей.

2.1.2. Проведення наукових досліджень і науково-технічних розробок, що базуються на наукових знаннях, отриманих у результаті фундаментальних наукових досліджень чи практичного досвіду, з метою доведення таких знань до стадії практичного використання.

2.1.3. Надання науково-технічних послуг.

2.1.4. Проведення наукової і науково-технічної експертизи.

2.1.5. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через магістратуру, аспірантуру, докторантуру.

2.1.6. Забезпечення високої якості наукових досліджень і науково-технічних розробок, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціальний захист працівників.

2.1.7. Збереження і розвиток наукової інфраструктури.

2.1.8. Інформування широкої громадськості про результати своєї діяльності.

2.2. Інститут відповідно до основних завдань:

2.2.1. Розробляє за широкою участю наукового колективу основні наукові напрями своєї діяльності і подає їх на затвердження Президії НАН України. Під час визначення наукової тематики враховуються рішення Загальних зборів НАН України, Президії НАН України та Відділення фізики і астрономії НАН України.

2.2.2. Організує та проводить науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи відповідно до затверджених основних наукових

напрямів діяльності та поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок.

2.2.3. Вивчає, аналізує та узагальнює досягнення світової науки за відповідним напрямом і визначає можливості їх використання в усіх сферах суспільного життя, бере участь у розробці й реалізації міжнародних програм і проектів.

2.2.4. Розробляє прогнози та проводить наукову експертизу з відповідних напрямів науки і техніки.

2.2.5. За дорученням НАН України або з власної ініціативи розробляє прогнози, інформаційно-аналітичні матеріали, пропозиції, рекомендації з певних питань розвитку держави та суспільства, здійснює наукову та науково-технічну експертизу відповідно до договорів, укладених з фізичними та юридичними особами в установленому законодавством порядку.

2.2.6. Бере участь у конкурсах наукових проектів, науково-технічних розробок і конкурсах на отримання грантів, у тому числі міжнародних конкурсах, за результатами конкурсів забезпечує виконання відповідних робіт і заходів.

2.2.7. Проводить конференції, наради, симпозіуми, виставки, наукові школи, в тому числі міжнародні.

2.2.8. Здійснює видавничу діяльність наукового, освітнього та просвітницького характеру, виступає в установленому порядку засновником друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, наукових журналів та наукових видань.

Інститут є співзасновником (разом з Національною академією наук України) і базовою організацією наукового журналу «Український фізичний журнал».

2.2.9. Має власний офіційний веб-сайт, забезпечує розміщення на ньому інформації про основні наукові напрями, структуру та результати діяльності Інституту, здійснює регулярне оновлення зазначеної інформації, а також сприяє висвітленню в засобах масової інформації та соціальних мережах вагомих досягнень і важливих подій в житті Інституту та інших наукових матеріалів, що становлять суспільний інтерес.

2.2.10. Проводить конкурси на заміщення вакантних посад наукових працівників, атестує працівників Інституту.

2.2.11. Утворює у порядку, встановленому законодавством України, спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальностями відповідно до основних наукових напрямів діяльності Інституту.

Інститут приймає остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами.

2.2.12. Засновує в порядку, встановленому законодавством, вищі навчальні заклади для підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями, в тому числі магістра та доктора філософії.

2.2.13. Проводить освітню діяльність у сфері вищої освіти, надає освітні послуги шляхом підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями відповідно до Закону України «Про вищу освіту», в тому числі через

магістратуру, аспірантуру та докторантуру, вживає заходів щодо підвищення кваліфікації наукових працівників, сприяє розвитку наукової складової у сфері освіти та залученню талановитої молоді до наукової діяльності.

2.2.14. Здійснює в установленому порядку навчання за програмами післядипломної освіти з метою перепідготовки наукових працівників та спеціалістів, а також утворює спільно з університетами, іншими вищими навчальними закладами спеціалізовані кафедри для підготовки фахівців за кваліфікаційним рівнем магістра та (або) доктора філософії.

2.2.15. Розміщує відповідно до рішення Президії НАН України та договору, укладеного з іншою науковою установою або вищим навчальним закладом, структурні підрозділи (лабораторії), що провадять наукову і науково-технічну діяльність, на своїй базі або на базі іншої наукової установи чи навчального закладу відповідно до освітніх програм та тематики наукових досліджень.

2.2.16. Розробляє структуру і штатний розпис у межах наявних коштів і затверджує його в установленому в НАН України порядку.

2.2.17. Укладає угоди і договори про наукове та науково-технічне співробітництво з організаціями і юридичними особами, в тому числі іноземними й міжнародними, бере участь у виконанні міжнародних наукових та науково-технічних програм і проектів в порядку, встановленому законодавством.

2.2.18. Бере участь у діяльності наукових товариств, асоціацій, спілок і союзів, в тому числі іноземних та міжнародних, на правах їх членів, веде інші форми спільної діяльності відповідно до законодавства України.

За погодженням з НАН України може входити до об'єднань юридичних осіб з метою виконання своїх статутних завдань із збереженням статусу юридичної особи та фінансової самостійності.

2.2.19. Виступає засновником та співзасновником господарських товариств та бере участь у формуванні статутного капіталу таких господарських товариств виключно шляхом внесення до нього майнових прав інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за Інститутом.

2.2.20. Веде будівництво, реконструкцію, а також капітальний ремонт своїх основних фондів, об'єктів наукового, житлового та іншого соціального призначення.

2.2.21. Надає платні послуги за переліком, визначеним законодавством для бюджетних наукових установ.

2.2.22. Здійснює обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2.2.23. Здійснює патентно-ліцензійну діяльність і набуває майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності (науково-дослідні, дослідно-конструкторські розробки, винаходи, наукові журнали тощо) у встановленому законом порядку, в тому числі відповідно до угоди зі своїми науковими працівниками і співробітниками, котрі як автори є суб'єктами права на об'єкти інтелектуальної власності, які створені в Інституті.

2.3. Інститут має право на укладення договорів оренди майна, у тому числі нерухомого, що обліковується на його балансі, а також договорів продажу майна в порядку, встановленому в НАН України.

2.4. Усі види діяльності, які згідно із законодавством потребують спеціальних дозволів чи ліцензій, здійснюються Інститутом лише після їх отримання.

3. СТРУКТУРА ІНСТИТУТУ

3.1. Структуру Інституту розробляє дирекція, її розглядає вчена рада та затверджує Відділення фізики і астрономії НАН України.

Основною структурною одиницею Інституту є науковий підрозділ, основним завданням якого є провадження наукової, науково-технічної або науково-організаційної діяльності. У штаті цього підрозділу посади наукових працівників становлять не менш як 50 відсотків.

У структурі Інституту можуть бути відділення, відділ, лабораторія, сектор, група, наукова бібліотека тощо.

Для вирішення окремих завдань можуть утворюватися тимчасові наукові (творчі) колективи.

Структурними підрозділами Інституту є також управлінські й науково-допоміжні підрозділи і служби.

3.2. Інститут може створювати філії і наукові відділення на правах структурного підрозділу, конструкторські, технологічні і проектні бюро, дослідні виробництва, а також інші структурні підрозділи без прав юридичної особи, що діють за положеннями, затвердженими наказом директора після погодження з вченою радою Інституту.

3.3. Для безпосереднього впровадження у виробництво та/або практичного використання на підприємствах і в установах науково-технічного результату (результатів) при Інституті можуть діяти виробничо орієнтовані наукові установи НАН України, підприємства та організації з правами юридичної особи, що створюються за рішенням Президії НАН України і діють на підставі статуту, який затверджується та реєструється у встановленому в НАН України порядку.

3.4. З метою надання доступу до унікального обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок вітчизняними та іноземними вченими за рішенням Президії НАН України можуть утворюватися центри колективного користування науковим обладнанням у формі структурного підрозділу Інституту.

3.5. З метою підтримки та розвитку фундаментальних досліджень на світовому рівні, нових перспективних міждисциплінарних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, координації спільної діяльності та ефективного використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів за визначеним науковим напрямом наукова група Інституту може входити до державної ключової лабораторії як об'єднання наукових груп

наукових установ та університетів, інших вищих навчальних закладів, на основі договору про спільну наукову діяльність у порядку, визначеному законом.

4. УПРАВЛІННЯ ІНСТИТУТОМ

4.1 Управління Інститутом здійснюється на основі і в порядку, встановленому Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статутом НАН України, Основними принципами організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України та цим статутом.

4.2. Інститут очолює директор, який обирається, призначається та звільняється з посади й діє відповідно до законодавства та цього статуту.

4.3. Директор Інституту обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників на строк п'ять років з правом бути переобраним і призначається на посаду Президією НАН України.

Одна і та сама особа не може бути директором Інституту більш як два строки.

4.4. Кандидат на посаду директора Інституту має вільно володіти державною мовою, мати науковий ступінь доктора наук або кандидата наук (доктора філософії) і стаж роботи на посадах наукових працівників або науково-педагогічних працівників не менше 10 років. Президія НАН України або Відділення фізики і астрономії НАН України можуть установити додаткові кваліфікаційні вимоги та інші вимоги до кандидата на посаду директора Інституту, що впливають із специфіки діяльності Інституту.

Не може бути обрана, призначена на посаду директора (у тому числі виконувачем обов'язків директора) Інституту особа, яка:

- 1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;
- 3) згідно з вироком суду позбавлена права обіймати відповідні посади;
- 4) за рішенням суду визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;
- 5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

4.5. Конкурс на заміщення посади директора Інституту оголошується Президією НАН України не пізніше, ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка обіймає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень директора Інституту конкурс оголошується протягом тижня від дня утворення вакансії.

Вчена рада та колективи наукових відділів Інституту, серед інших визначених Статутом НАН України органів і осіб, мають право висунення кандидатів на заміщення посади директора Інституту. Пропозиції щодо

претендентів на посаду директора Інституту приймаються Відділенням фізики і астрономії НАН України протягом двох місяців від дня оголошення конкурсу на посаду директора Інституту. Кандидатури претендентів, які відповідають встановленим вимогам, вносяться на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту протягом 20 календарних днів від дня закінчення строку подання документів на заміщення вакантної посади.

4.6. Претенденти на посаду директора Інституту розглядаються на зборах колективу наукових працівників Інституту. Кожен член зборів колективу наукових працівників може голосувати лише за одну кандидатуру або не підтримувати жодної з кандидатур.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.7. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання директора Інституту розглядається загальними зборами Відділення фізики і астрономії НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.8. Якщо жоден із претендентів на посаду директора Інституту не набрав у першому турі більше 50 відсотків голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, проводиться другий тур голосування.

До участі у другому турі допускаються два кандидати, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні більше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання у другому турі директора Інституту розглядається загальними зборами Відділення фізики і астрономії НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка у другому турі набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка у другому турі набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не

більше шести місяців.

4.9. Директор Інституту призначається на посаду Президією НАН України за рекомендацією загальних зборів Відділення фізики і астрономії НАН України.

За наявності вмотивованих заперечень з боку загальних зборів Відділення фізики і астрономії НАН України Президією НАН України оголошується новий конкурс та призначається виконувач обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.10. Контракт з обраним директором Інституту укладається Національною академією наук України в установленому порядку протягом одного місяця від дня обрання на строк, визначений цим статутом.

4.11. Оплата праці директора Інституту визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України як директору науково-дослідного інституту.

4.12. Директор Інституту може бути звільнений з посади Президією НАН України з підстав, визначених законодавством про працю, а також через порушення умов контракту. Директор Інституту також може бути звільнений з посади у зв'язку з прийняттям рішення про його відкликання зборами колективу наукових працівників Інституту. Підстави для відкликання директора Інституту визначаються законодавством про працю.

Подання про відкликання директора Інституту може бути внесено на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту не менше, ніж половиною статутного складу вченої ради Інституту.

4.13. Директор Інституту у межах наданих йому повноважень організовує діяльність Інституту.

4.14. Директор Інституту відповідає перед НАН України за виконання обов'язків, передбачених законодавством, цим статутом, а також контрактом.

4.15. Директор Інституту має право:

1) розпоряджатися майном та коштами у межах та у спосіб, що передбачені контрактом, цим статутом та законодавством;

2) представляти Інститут в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах, організаціях, підприємствах незалежно від форми власності без окремого на те доручення, видавати довіреності;

3) відкривати від імені Інституту рахунки в банках та в органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, встановленому законодавством;

4) укладати від імені Інституту договори відповідно до законодавства;

5) приймати на роботу та звільняти з роботи працівників Інституту, визначати їх посадові обов'язки, застосовувати до них заходи заохочення та стягнення;

6) преміювати працівників відповідно до положення Інституту про преміювання та здійснювати інші види стимулювання праці працівників;

7) перевіряти якість роботи працівників Інституту та діяльність, спрямовану на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної діяльності;

8) призначати відповідну частину складу вченої ради Інституту;

9) делегувати відповідно до статуту Інституту частину своїх повноважень своїм заступникам та керівникам структурних підрозділів Інституту;

10) видавати у межах своїх повноважень накази та розпорядження;

11) вирішувати питання фінансово-господарської діяльності Інституту.

4.16. Директор Інституту зобов'язаний забезпечувати:

1) провадження Інститутом діяльності відповідно до статутних завдань;

2) високоефективну наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність Інституту, в тому числі впровадження результатів його наукових досліджень, міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво;

3) підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації в магістратурі, аспірантурі та докторантурі;

4) підготовку та перепідготовку, підвищення кваліфікації працівників Інституту;

5) виконання державного замовлення та інших договірних зобов'язань Інституту;

6) дотримання Інститутом ліцензійних умов та умов акредитації освітньо-наукової програми;

7) одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів;

8) захист прав інтелектуальної власності на результати наукової та науково-технічної діяльності, отримані за рахунок коштів державного бюджету;

9) застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки кадрів вищої кваліфікації;

10) стабільне фінансово-економічне становище Інституту та ефективне використання майна, закріпленого за Інститутом, дотримання вимог законодавства під час надання в користування іншим особам зазначеного майна;

11) подання НАН України в установленому порядку звітності про використання майна, закріпленого за Інститутом, зокрема майна, наданого у користування іншим особам;

12) дотримання умов статуту Інституту та колективного договору;

13) захист інформації відповідно до законодавства;

14) дотримання Інститутом вимог законодавства, забезпечення виконання в установлені строки вимог контролюючих органів у сфері господарської діяльності, а також вимог НАН України;

15) вжиття заходів до вдосконалення управління Інститутом, зміцнення фінансово-господарської, трудової дисципліни;

16) створення належних умов праці відповідно до вимог законодавства, дотримання прав працівників відповідно до законодавства про працю;

17) своєчасність проведення розрахунків з юридичними та фізичними особами;

18) цільове та ефективне використання коштів державного бюджету;

19) своєчасне та у повному обсязі виконання Інститутом зобов'язань перед державним бюджетом та державними соціальними фондами;

20) виконання кошторису доходів і видатків Інституту, недопущення виникнення заборгованості із заробітної плати, за спожиті послуги з енергопостачання та комунальні послуги;

21) ведення бухгалтерського обліку та складання і подання фінансової, бюджетної і статистичної звітності згідно з чинним законодавством;

22) вжиття у межах своїх повноважень заходів до запобігання проявам корупційних правопорушень в Інституті;

23) інформування широкої громадськості про діяльність Інституту;

4.17. Директор Інституту вирішує інші питання, що згідно із законодавством, статутом Інституту і контрактом належать до його компетенції.

4.18. Директор Інституту щороку звітує перед колективом наукових працівників Інституту про свою діяльність.

4.19. Вчена рада Інституту (далі – вчена рада) є колегіальним органом управління науковою і науково-технічною діяльністю Інституту, який виконує консультативно-дорадчі функції.

4.20. Кількісний склад членів вченої ради Інституту становить 22 особи. Не менш як три чверті складу вченої ради обираються на термін повноважень директора Інституту таємним голосуванням зборів наукових працівників, а решта призначаються наказом директора Інституту.

Директор Інституту, його заступники з наукової роботи і вчений секретар Інституту є членами вченої ради Інституту за посадою.

Голова, його заступники та вчений секретар вченої ради Інституту обираються таємним голосуванням з числа її членів.

До складу вченої ради Інституту входять всі члени Національної академії наук України (академіки та члени-кореспонденти НАН України), які працюють в Інституті. До вченої ради можуть бути обрані (або запрошені та призначені наказом директора Інституту) провідні вчені і спеціалісти, які не працюють в Інституті.

До складу вченої ради Інституту також входять голова ради молодих вчених (представник молодих учених) Інституту та керівник первинної профспілкової організації (профспілковий представник Інституту).

Структура та персональний склад вченої ради затверджуються Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України на строк повноважень директора Інституту. Часткові зміни у складі вченої ради затверджуються Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України за поданням директора Інституту.

4.21. До виключної компетенції вченої ради Інституту належать питання щодо:

1) визначення стратегії розвитку Інституту та перспективних напрямів

наукової і науково-технічної діяльності;

2) проведення наукової і науково-технічної оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт;

3) затвердження поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково-технічних розробок;

4) удосконалення та розвитку структури Інституту;

5) затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти і призначення наукових керівників (консультантів);

6) затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів;

7) затвердження результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;

8) висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;

9) присвоєння працівникам Інституту вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, порушення клопотання про присвоєння почесних звань;

10) затвердження річних звітів про діяльність Інституту та розгляд кошторисів Інституту;

11) ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору;

12) погодження переліку професій і посад Інституту, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

4.22. Вчена рада Інституту обговорює основні наукові напрями діяльності Інституту і рекомендує їх до розгляду Відділенням фізики і астрономії НАН України та затвердження Президією НАН України.

4.23. Вчена рада Інституту має право приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менше як половина її облікового складу, за винятком випадків розгляду кадрових питань, висунення робіт на здобуття премій і медалей та інших питань, де обов'язкова присутність двох третин складу вченої ради.

Рішення вченої ради Інституту вважаються прийнятими, якщо за них голосувало понад 50% присутніх членів вченої ради. Рішення приймаються відкритим або таємним (за рішенням вченої ради) голосуванням, якщо інше не визначено статутом.

4.24. З метою додаткового сприяння діяльності Інституту, залучення до оцінки результатів його діяльності широкого кола вчених за пропозицією вченої ради Інституту та (або) рішенням Президії НАН України при Інституті може створюватися наглядова рада, у тому числі із залученням іноземних

вчених, яка діє відповідно до положення, затвердженого Президією НАН України відповідно до законодавства.

4.25. Для сприяння здійсненню та розвитку наукових досліджень молодих вчених, забезпечення захисту їх прав та інтересів в Інституті утворюється рада молодих вчених, яка є колегіальним виборним дорадчим органом, що об'єднує молодих вчених Інституту та діє відповідно до положення про цю раду, яке затверджує директор Інституту після погодження зі вченою радою Інституту.

Рада молодих вчених Інституту здійснює свою діяльність з метою забезпечення активної участі молодих вчених Інституту у проведенні наукових досліджень, а також представництва, захисту і реалізації їхніх прав та інтересів.

Інститут сприяє діяльності ради молодих вчених та може фінансувати заходи і проекти, що ініціюються нею.

4.26. Усі громадяни, які беруть участь у діяльності Інституту на основі трудового договору, утворюють трудовий колектив Інституту.

Основною організаційною формою здійснення трудовим колективом своїх повноважень є загальні збори (конференція) трудового колективу. Конференція проводиться, якщо скликання зборів ускладнене з причин багатозмінності роботи, територіальної відокремленості структурних підрозділів тощо.

Загальні збори трудового колективу вважаються правомочними, якщо в них бере участь більш як половина загальної кількості членів колективу, а конференція – не менш як дві третини її делегатів.

Рішення загальних зборів (конференції) трудового колективу приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів членів колективу, присутніх на зборах (конференції).

4.27. Виробничі, трудові і соціальні відносини трудового колективу з Інститутом регулюються колективним договором, який укладається директором з профспілковою організацією Інституту відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди».

4.28. До повноважень трудового колективу Інституту належить:

– делегування наукових працівників для участі у сесіях загальних зборів НАН України з правом ухвального голосу (крім питань, пов'язаних з виборами дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України);

– обговорення та схвалення колективного договору;

– розгляд питань соціального розвитку, зокрема поліпшення умов праці, життя та здоров'я, медичного страхування працівників Інституту та їх сімей;

– затвердження правил внутрішнього трудового розпорядку;

– застосування громадських стягнень;

– порушення питань про притягнення порушників трудової дисципліни в установленому законом порядку до відповідальності.

Питання, які входять до компетенції трудового колективу Інституту, вирішуються трудовим колективом за участю директора Інституту, якщо інше

не передбачено законодавством.

4.29. Всі наукові працівники, які перебувають у трудових відносинах з Інститутом, утворюють колектив наукових працівників Інституту.

Збори колективу наукових працівників Інституту вважаються повноважними, якщо на них присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.30. Збори колективу наукових працівників Інституту приймають рішення:

- про обрання директора Інституту;
- про відкликання директора Інституту;
- про делегування представників (кандидатів наук, докторів філософії, докторів наук) наукового колективу Інституту для участі у сесії загальних зборів Відділення фізики і астрономії НАН України з правом ухвального голосу при обранні академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України.

4.31. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту приймається двома третинами голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту

4.32. Заступники директора Інституту з наукової роботи і вчений секретар Інституту призначаються директором Інституту за погодженням з вченою радою Інституту та Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України і затверджуються Президією НАН України на строк повноважень директора Інституту.

Заступник директора Інституту із загальних питань призначається директором Інституту за погодженням з Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України та затверджується Бюро Президії НАН України на строк повноважень директора Інституту.

4.33. Завідувачі основних наукових підрозділів (відділів) обираються на конкурсних засадах з числа висококваліфікованих фахівців (докторів наук, як виняток - кандидатів наук), які зробили вагомий особистий внесок у розвиток наукового напрямку, що відповідає тематиці відділу, і мають досвід організаційної роботи і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з Президією НАН України на строк не більше 5 років з правом подальшого переобрання ще на один строк.

4.34. Заступники керівників відокремлених або основних наукових підрозділів (відділів), завідувачі лабораторій у складі відділів, головні та провідні наукові співробітники обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з бюро Відділення фізики і астрономії НАН України, а головні наукові співробітники – за погодженням з Президією НАН України.

Старші наукові співробітники, наукові співробітники, молодші наукові співробітники, головні та провідні інженери та їх заступники з основного напрямку діяльності Інституту, головні та провідні інженери наукового підрозділу, головні інженери проекту обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту.

4.35. Трудові договори з науковими працівниками, зазначеними у пункті 4.34., можуть укладатися як на невизначений строк, так і на строк, визначений угодою сторін, але не більше, ніж на п'ять років, що зазначається в умовах конкурсу.

Обрані за конкурсом наукові працівники, з якими укладено трудовий договір на невизначений строк, підлягають періодичній атестації в порядку, встановленому законодавством.

Посади наукових працівників, з якими укладено трудовий договір на визначений строк, після його закінчення вважаються вакантними і для їх заміщення може бути проведено новий конкурс в установленому порядку.

Дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти НАН України призначаються на посади наукових працівників директором Інституту без конкурсу та затверджуються на посаді в порядку, встановленому в НАН України.

4.36. Керівники допоміжних та інших підрозділів і служб призначаються наказом директора Інституту.

4.37. Інститут може мати почесного директора та радників при дирекції.

Почесним директором Інституту Президією НАН України може бути призначений провідний вчений після досягнення 65-річного віку та звільнення з посади директора Інституту, який тривалий час очолював Інститут, зробив визначний внесок у науку, організацію наукових досліджень та розвиток Інституту і під керівництвом якого Інститут посів провідне місце у відповідній галузі науки та досяг значних успіхів у реалізації результатів досліджень і підготовці наукових кадрів.

Радниками при дирекції Інституту на підставі рішення Президії НАН України директором Інституту можуть бути призначені дійсні члени, члени-кореспонденти НАН України за їх бажанням після досягнення 65-річного віку.

5. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ

5.1. Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що складається з загального та спеціального (власні надходження) фондів державного бюджету, та його майнового комплексу.

5.2. Фінансування основної діяльності Інституту здійснюється у межах видатків, передбачених у кошторисах на зазначені цілі.

Фінансування робіт за окремими науковими і науково-технічними програмами та проектами НАН України, виконавцями яких є Інститут, а також надання йому грантів НАН України здійснюється відповідно до затвердженого в НАН України порядку.

5.3. Власні надходження Інституту отримуються ним додатково до коштів загального фонду державного бюджету і відповідно до законодавства включаються до спеціального фонду.

Власні надходження складаються із коштів, отриманих в установленому порядку як плата за надання послуг Інститутом згідно з його основною діяльністю, від додаткової (господарської) діяльності, від плати за надання майна в оренду, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна).

До складу власних надходжень Інституту відносяться також гранти, дарунки, благодійні внески та кошти, що він отримує від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ на виконання цільових програм та заходів.

Власні надходження Інституту спрямовуються на виконання статутних завдань та використовуються згідно з законодавством.

5.4. Інститут самостійно розпоряджається доходами та іншими надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством платних послуг. Такі кошти не можуть бути вилучені в дохід держави.

5.5. Інститут використовує доходи виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених цим статутом.

Інституту забороняється розподіляти отримані доходи або їх частини серед засновників (учасників), членів Інституту, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.6. Інститут за рішенням вченої ради в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, може зараховувати власні надходження, отримані від плати за послуги, що надаються ним згідно з основною діяльністю, благодійну допомогу, гранти (включаючи кошти, що надходять від вітчизняних та іноземних замовників для реалізації наукових, науково-технічних та інноваційних проектів), на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на рахунки, відкриті в установах банків державного сектору.

Зазначені доходи включаються до кошторису Інституту і можуть використовуватися на оплату витрат, пов'язаних із здійсненням та популяризацією наукової діяльності, оплати праці, придбання майна і його обслуговування, капітальне будівництво та ремонт приміщень, тощо у межах статутної діяльності Інституту.

5.7. Складовими матеріально-технічної бази Інституту є будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші матеріальні цінності, нематеріальні активи.

Майно, що становить матеріально-технічну базу Інституту, закріплюється за Інститутом на основі права оперативного управління.

5.8. Інститут має право використовувати належне йому майно для участі у цивільних відносинах, у тому числі для ведення фінансово-господарської діяльності, будівництва об'єктів наукового та соціального призначення відповідно до цілей його утворення та в межах цивільної правоздатності.

5.9. На нерухоме майно Інституту не може бути звернено стягнення за претензіями кредиторів.

5.10. Відчуження нерухомого майна НАН України, закріпленого за Інститутом, здійснюється з дозволу Президії НАН України в порядку, визначеному законодавством.

5.11. Продаж основних засобів Інституту здійснюється лише на конкурсних засадах.

5.12. Безоплатна передача майна, яке знаходиться на балансі Інституту, на баланс іншої наукової установи НАН України здійснюється без оподаткування, якщо підставою для такої передачі є рішення Президії НАН України.

5.13. Земельні ділянки передаються Інституту у постійне користування у порядку, передбаченому Земельним кодексом України, і не можуть бути вилучені (припинено право постійного користування земельною ділянкою) за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування без згоди Президії НАН України.

Землекористування здійснюється Інститутом відповідно до земельного законодавства.

Передача в оренду Інститутом закріплених за ним на основі права оперативного управління об'єктів власності, а також земельних ділянок здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства України за рішенням Президії НАН України та в порядку, встановленому в НАН України.

6. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ

6.1. Припинення діяльності Інституту здійснюється шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації за рішенням Президії НАН України за поданням бюро Відділення фізики і астрономії НАН України, або одного із віце-президентів НАН України згідно з розподілом обов'язків, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду.

6.2. Ліквідація Інституту здійснюється комісією, призначеною рішенням Президії НАН України, а в разі припинення діяльності за рішенням суду – комісією, утвореною відповідно до рішення суду.

6.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження з управління Інститутом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс Інституту, подає його на затвердження до НАН України. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторами визначаються законом.

6.4. Працівникам Інституту, які звільняються у зв'язку з його реорганізацією чи ліквідацією, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до законодавства про працю.

6.5. У разі припинення діяльності Інституту як юридичної особи (у результаті його ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) його активи передаються за рішенням Президії НАН України одній або кільком

неприбутковим науковим установам НАН України або зараховуються до доходу бюджету.

6.6. Інститут вважається таким, що припинив свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію її припинення.